

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte - Petru Ursache,

judecătorii - Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Coban Igor în numele părții vătămate S.A. "BTA-27", prin care se solicită casarea încheierii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 13 octombrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014,

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de fond: 21.07.2014 - 13.10.2014;

instanța de recurs: 11.11.2014 - 17.12.2014;

instanța de recurs în anulare: 03.06.2016 - 02.11.2016.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. La 18 iulie 2014 în Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău a parvenit spre examinare plângerea înaintată de către Culicov A. declarată împotriva ordonanței procurorului adjunct al Procuraturii mun. Chișinău, Lupu Vl. din 17 iunie 2014, privind anularea ordonanței procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Plugaru V. din 11 iulie 2012, de scoatere de sub urmărirea penală a bănuitului Culicov A. în cadrul cauzei penale nr. 2010012274.

2. Prin încheierea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 13 octombrie 2014, a fost admisă plângerea lui Culicov A., înaintată în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, declarată nulă ordonanța procurorului adjunct al Procuraturii mun. Chișinău, Lupu Vl. din 17 iunie 2014, de anulare a ordonanței procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Plugaru V. din 11 iulie 2012, privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Culicov A. cu reluarea urmăririi penale în privința persoanei menționate și ordonanței procurorului-șef al secției control al urmăririi penale a Procuraturii Generale, Mircos A. din 01 august 2014, prin care s-a respins plângerea lui Culicov A., cu menținerea ordonanței contestate.

Au fost declarate nule toate acțiunile de urmărire penală efectuate în cauza penală nr. 2010012274, ulterior emiterii ordonanței procurorului adjunct al Procuraturii mun. Chișinău, Lupu Vl. din 17 iunie 2014 și ordonanței

procurorului-șef al secției control al urmăririi penale a Procuraturii Generale, Mircos A. din 01 august 2014, în privința lui Culicov A.

3. Împotriva încheierii menționate a declarat recurs procurorul șef-adjunct al secției exercitare și conducere a urmăririi penale a Procuraturii mun. Chișinău, Zanevici N., care a solicitat casarea acesteia, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată plângerea lui Culicov A., invocând că, actele procesuale contestate au fost efectuate în conformitate cu legea.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014, recursul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea încheierii.

În motivarea soluției instanța a indicat că, concluzia primei instanțe este pe deplin fondată, iar în speță nu sunt temeiuri de anulare a ordonanței din 11 iulie 2012, privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Culicov A. în cadrul cauzei penale nr. 2010012274, or, la emiterea ordonanței procurorului adjunct al Procuraturii mun. Chișinău, Lupu Vl. din 17 iunie 2014, nu au fost invocate careva aspecte sau argumente care să conducă la necesitatea depășirii termenului imperativ de examinare reglementat de art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, iar din aceste motive, prin reluarea procesului penal va fi viciat mecanismul legal de reluare a urmăririi penale prevăzut de articolul menționat.

Adițional, instanța de recurs a menționat că, conform prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

5. La 11 mai 2016, împotriva încheierii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 13 octombrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014, declară recurs în anulare reprezentantul părții vătămate S.A. "BTA-27", avocatul Coban Igor, care, indicând temei de drept prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a plângerii lui Culicov A. declarată în ordinea prevăzută de art. 313 Cod de procedură penală, împotriva ordonanței procurorului adjunct al Procuraturii mun. Chișinău, Lupu Vl. din 17 iunie 2014.

Totodată, recurentul solicită aprecierea recursului ca fiind depus în termen sau, după caz, repunerea în termenul de atac, în ordinea prevăzută de art. 234 alin. (1) Cod de procedură penală, dat fiind faptul că actele judecătorești de dispoziție atacate i-au fost aduse la cunoștință părții vătămate la 24 noiembrie 2015.

În motivarea recursului declarat avocatul invocă următoarele argumente:

- ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Culicov A., emisă de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Plugaru V., nu a fost adusă la

cunoștință părților vătămate pe dosar, limitându-se astfel dreptul acestora de a contesta decizia dată, în conformitate cu prevederile legale;

- judecătorul de instrucție, a interpretat eronat prevederile art. 274 alin. (4) Cod de procedură penală și a calculat greșit termenul prevăzut de articolul menționat, a pronunțat o încheiere prin care a anulat ordonanța procurorului adjunct al Procuraturii mun. Chișinău, Lupu Vl. din 17 iunie 2014;

- ipotetic, în cazul în care ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a fost adoptată ilegal, persoana îndreptățită poate cere anularea ei indiferent de timpul scurs de la data emiterii, însă în intervalul de 15 zile din momentul ce i s-a adus la cunoștință ordonanța în cauză - pornindu-se de la efectul principiului legalității și de la prevederile art. 251 alin. (1) Cod de procedură penală;

- dat fiind faptul că ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a fost adoptată ilegal, ordonanța procurorului ierarhic superior din 17 iunie 2014, nicidecum nu poate fi considerată ca fiind emisă tardiv, deoarece plângerea părții vătămate în acest sens a fost înaintată în termenul legal (actul procedural i-a fost adus la cunoștință cu întârziere), or, la baza ordonanței anulate, procurorul ierarhic superior nici nu a pus descoperirea unui viciu fundamental, ci anume lipsa temeiurilor pentru scoatere de sub urmărire penală, adică ilegalitatea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală;

- recursul declarat de procuror a fost examinat formal, or, decizia contestată nu conține referiri la argumentele invocate în recurs, ci doar repetă argumentele primei instanțe, lucru total inadmisibil, astfel, nu s-a realizat un control judecătoresc așa cum trebuia să se întâmple, afectându-se grav drepturile procedurale ale părții vătămate, garantate de CoEDO, Constituția RM, Codul de procedură penală, adoptându-se un act judecătoresc ilegal;

- în esență, neexercitarea unui control judecătoresc veritabil de către instanța ierarhic superioară la fel reprezintă în sine o violare a art. 6 CoEDO și, deci, implicit un viciu fundamental prevăzut de art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală;

- ordonanța procurorului ierarhic superior de anulare a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale nu este susceptibilă de atac către judecătorul de instrucție (conform art. 313 Cod de procedură penală), or, potrivit exigențelor expuse în pct. 5.3. al HP CSJ, nr. 7 din 04 iulie 2005 *cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale*, nu sunt pasibile de a fi atacate de regulă și hotărârile privind pornirea urmăririi penale; ordonanța, de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț, învinuit, ordonanța prin care s-a dispus efectuarea expertizei;

- CtEDO în *hotărârea nr. 70982/01 din 15.03.2005, cauza Horciag vs. România*, s-a constatat că anularea de către procurorul ierarhic superior a hotărârii neîntemeiate nu constituie o încălcare a art. 4 § 2 din Protocolul nr. 7 al CoEDO, din contra, un procedeu legal de restabilire a echității, deoarece procedura ce

urmează nu este altceva decât continuarea primei proceduri, astfel ordonanța din 17 iunie 2014, nu contravine prevederilor art. 22 Cod de procedură penală și nici art. 4 din Protocolul nr. 7 al CoEDO;

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3) și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, Colegiul penal specifică, că noțiunea de „*hotărâri judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac*” se referă la hotărârile judecătorești prin care a fost judecată cauza în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau încetare a procesului penal, după epuizarea căilor de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că, în ordinea recursului în anulare, potrivit modificărilor din Codul de procedură penală din 27 octombrie 2012, poate fi atacată doar sentința, legalitatea căreia a fost verificată pe căile ordinare de atac - în apel și în recurs și a devenit irevocabilă.

Astfel, încheierile judecătorești, prin care s-au soluționat alte chestiuni decât vinovăția persoanei, în speța dată a fost examinată plângerea persoanei înaintată în baza art. 313 Cod de procedură penală, au numai un dublu grad de jurisdicție, prima instanță și de recurs, cale de atac, prevăzută de lege prin dispoziții imperative, de la care nu se permite nici o derogare.

Prin urmare, raportând prevederile legale menționate supra la cauza dată, instanța de recurs constată că recurentul contestă decizia instanței de recurs prin care s-a soluționat plângerea înaintată în baza art. 313 Cod de procedură penală, iar o atare hotărâre irevocabilă nu este susceptibilă de a fi atacată în ordinea recursului în anulare, deoarece nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri

irevocabile prevăzute la art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție.

Așadar, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat de către reprezentantul părții vătămate S.A. "BTA-27", avocatul Coban Igor, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

7. În temeiul art. 456, 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Coban Igor în numele părții vătămate S.A. "BTA-27", împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014, deoarece nu corespunde cerințelor de conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 02 noiembrie 2016.

Președinte
Judecătorii

Petru Ursache
Constantin Alerguș
Vladimir Timofti